

Knjiga Afganistan – slovenski pogledi obsega 28 zgodb Slovenk in Slovencev o njihovi osebni izkušnji z Afganistanom od poznih 60-ih let prejšnjega stoletja pa do danes.

V knjigi je s prispevkom DNEVNIŠKI ZAPISI 1973–1974: TRADICIONALNI VZORCI UPORABE HAŠIŠA IN OPIJA V AFGANISTANU sodeloval tudi sodelavec Inštituta primarij mag. Dušan Noliml, dr. med., ki je informacije o tradicionalni rabi konoplje (posebej hašiša) in opija v Afganistanu kot popotnik, študent medicine in »etnograf drog« pridobil ob prvem in ponovnem obisku te države v letih 1973 in 1974. Takšno tehniko zbiranja podatkov in etnografskega raziskovanja bi lahko poimenovali »opazovanje z udeležbo«. Tovrstno opazovanje na terenu sodi sicer med zahtevne, vendar relativno manj objektivne raziskovalne metode. Na dobljene rezultate lahko namreč močno vpliva pristranost opazovalca, zato je treba metodološki pristop okrepiti in s tem povečati veljavnost in zanesljivost dobljenih rezultatov. Pomagamo si lahko z izdelavo predhodnega načrta opazovanja, v katerem opredelimo predmet in čas opazovanja ter vzorec udeležencev, določimo hipoteze in izberemo primerne načine zapisovanja ter ocenjevanja pojava. Pri dnevniku gre za zapisovanje, kjer opazovalec retrospektivno zapisuje dogodke, ki so se zgodili. Pojave, kot so dogodki, vedenja, procesi ipd., ki jih opazujemo, lahko podrobneje razložimo, če upoštevamo kontekst, v katerem se pojavljajo. Zato je primarij Noliml ob hkratnem upoštevanju metodoloških pristopov kontekstualne informacije o pridelavi, predelavi, distribuciji in trgovini z izdelki iz konoplje in opijskega maka črpal tudi iz poročil UNODCP (United Nations Drug Control Programme and the Centre for International Crime Prevention) ter druge relevantne literature. Afganistan je država, kjer so že od nekdaj gojili tudi konopljo, ki je bogata s kanabinoidno smolo, ter opijski mak. Obe rastlini imata za človeštvo pomembne zdravilne lastnosti, lahko pa se uporabljata in zlorabljata tudi kot "droga". V različnih oblikah lahko prinašata ljudem dobro počutje, pomiritev, omamo, poživitev, opoj, doživetje ekstaze ter tudi zaslužek. Čeprav so bili posamezni problemi v zvezi z rabo teh rastlin v Afganistanu vedno prisotni, pa so tradicionalne skupnosti poznale način, da so za uporabo konoplje in opijskega maka ustvarile trdne okvire, ki so jasno določali, koliko katere od psihoaktivne snovi se sme zaužiti ter komu, kdaj in kako je to dovoljeno. Neredko so rabi nekaterih snovi, posebej smole, ki so jo poimenovali hašiš, pripisovali tudi mistične lastnosti in je bila njena raba vključena v določene rituale. Hašiš je po posebnem postopku pripravljen smolnat izdelek iz cvetov (redkeje listov) konoplje, ki lahko vsebuje nekajkrat višjo vsebnost THC, kot je ta v ostalih delih rastline. Preden so mednarodne organizacije v Afganistanu v začetku sedemdesetih let uspele prepovedati uporabo hašiša, je bil hašiš sestavni del "rekreacijskega" kajenja in druženja v čajnicah po vsej državi, podobno kot se naprimer v slovenskih gostilnah ob jedi uživa vino. Zaradi lahke dostopnosti in ob pomanjkanju osnovnega zdravstvenega varstva je bila pogosta tudi uporaba hašiša v hrani ali pijači v zdravilne namene, zlasti med revnim slojem prebivalstva. Zaradi "vojne proti konoplji" se je v Afganistanu ter bolj ali manj povsod v svetu zmanjšala dostopnost do kakovostnih, varnih in učinkovitih pripravkov in zdravil iz te rastline, hkrati pa se je povečala raba pripravkov in zdravil, ki imajo lahko škodljivejše stranske učinke.

Zahvaljujemo se Slovenskemu etnografskemu muzeju in uredniku mag. Ralfu Čeplaku Mencinu za dovoljenje za objavo tega prispevka, ki natančno opisuje tradicionalno uporabo konoplje ter pričetke njene prohibicije v pravi domovini konoplje.

Slovenski etnografski muzej

« Novice

Izšla je nova knjiga SEM: Afganistan – slovenski pogledi

DATUM OBJAVE

7. november 2016

KAJ

Novice

KONTAKT

mag. Ralf Čeplak Mencin

386 (0) 1 300 87 91

ralf.ceplak@etno-muzej.si

Konec oktobra 2016 je izšla knjiga **Afganistan – slovenski pogledi**. Njen urednik in soavtor je *mag. Ralf Čeplak Mencin*, kustos SEM. Založnik in izdajatelj knjige je SEM.

Knjiga **Afganistan – slovenski pogledi** obsega 28 zgodb Slovenk in Slovencev o njihovi osebni izkušnji Afganistana od poznih 60-ih let prejšnjega stoletja pa do danes, ima 115 avtorskih fotografij in obsega 312 strani.

Hkrati knjiga **Afganistan – slovenski pogledi** napoveduje istoimensko osrednjo razstavo SEM, ki jo bo muzej odprl v letu 2017.

S prispevki v knjigi so sodelovali: *Peter Amalietti, Marjan Cencen, Ralf Čeplak Mencin, Janez Fajfar, Marjeta Gostinčar Cerar, Ervin Hladnik-Milharčič, Irena Klavs, Drago Kos, Tomo Križnar, Aleš Kunaver, Mare Lakovič, Andreja Mesarič, Janez Mihovec, Mitja Močnik, Dušan Noliml, Ivana Odič, Marko Ogrizek, Milan Pregelj, Marko Prpič, Mojca Račič, Gorazd Rečnik, Zora Slivnik Pavlin, Smiljan Šiška, Zmago Šmitek, Borut Šraj, Miro Štebe, Srečko Zajc in Darko Žagar.*

Knjiga **Afganistan – slovenski pogledi** je na voljo v muzejski recepciji po ceni 25 eur (odprto: torek – nedelja: 10.00 – 18.00).